

**Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd
om sprängämneshundar (EDD) – luftfartsskydd**

Innehåll

Inledande bestämmelser	1
Tillämpningsområde	1
Sekretess	1
Förordningskrav	1
Definitioner och förkortningar	2
Säkerhetsgodkännande	2
Organisation och ansvar.....	3
Instruktörer	3
Certifiering.....	3
Utbildningsprogram	4
Kompetenskrav för instruktörer	4
Kompetenskrav och standarder för EDD-team	5
Utbildningskrav för EDD-team	6
Allmänna utbildningskrav.....	6
Grundutbildning.....	7
Repetitionsutbildning.....	7
Operativ träning	7
Dokumentation av utbildning	8
Kvalitetskontroll	8
Certifiering av EDD-team	8
Allmänt	8
Förfaranden för certifiering.....	9
Metoder för säkerhetskontroll	9
Säkerhetsprövning	10
Undantag	10
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	10
Bilaga 1. Allmänna råd till 21 §	11
Bilaga 2. Kvalitetskontroll	13
Bilaga 3. Process för godkännande	15
Bilaga 4. Testområden och krav för tester i samband med godkännande	17
Bilaga 5. Frisök-EDD - standarder för metoder	19
Bilaga 6. REST-EDD - standarder för metoder	21

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om sprängämnesshundar (EDD) – luftfartsskydd;

TSFS 2013:79

Utkom från trycket
den 16 oktober 2013

beslutade den 27 september 2013.

Transportstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 12 kap. 4 § luftfartsförordningen (2010:770) och beslutar följande allmänna råd.

LUFTFART

Serie SEC

Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av organisationer som ska bedriva verksamhet med sprängämnesshundar (EDD) inom luftfartsskyddet. Dessa föreskrifter ska även tillämpas av instruktörer som är verksamma i en organisation som erbjuder utbildning av EDD-team.

Sekretess

2 § Delar av dessa föreskrifter omfattas av sekretess enligt 18 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och kungörs inte med stöd av 2 § lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar. De paragrafer som omfattas är markerade med ”*Sekretess*”.

Förordningskrav

3 § För att säkerställa tillämpningen av de gemensamma grundläggande standarderna avseende luftfartsskydd återges i relevanta delar utdrag ur Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 300/2008 av den 11 mars 2008 om gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten och om upphävande av förordning (EG) nr 2320/2002 samt kommissionens förordning (EU) nr 185/2010 av den 4 mars 2010 om detaljerade bestämmelser för genomförande av de gemensamma grundläggande standarderna avseende luftfartsskydd i dessa föreskrifter.

¹ Jfr kommissionens förordning (EU) nr 573/2010 av den 30 juni 2010 om ändring av förordning (EU) nr 185/2010 om åtgärder för att genomföra gemensamma grundläggande standarder avseende luftfartsskydd (EUT L 166, 1.7.2010, s. 1, Celex 32010R0573).

Definitioner och förkortningar

4 § I dessa föreskrifter avses med

<i>EDD</i>	(Explosive Detection Dog) sprängämneshund
<i>EDD-företag</i>	organisation som bedriver verksamhet med sprängämneshundar inom luftfartsskyddet
<i>EDD-team</i>	sprängämneshund och hundförare som tillsammans är utbildade och certifierade i enlighet med gällande EU-förordningskrav
<i>frisökmetod</i>	metod som innebär att en sprängämneshund används på plats för att eftersöka sprängämnena
<i>medlemsstat</i>	EU-medlemsstater samt Norge, Island och Liechtenstein (EES) och Schweiz
<i>Nationella säkerhetsprogrammet</i>	samlad dokument som består av Transportstyrelsens föreskrifter avseende luftfartsskyddet samt en informationsdel
<i>REST-metod</i>	(Remote Explosive Scent Training-method) metod som innebär att en sprängämneshund används för att eftersöka sprängämnena genom att kontrollera prover som tagits från det objekt som ska säkerhetskontrolleras
<i>sprängämneshund</i>	hund som tillsammans med hundföraren är utbildad och certifierad i enlighet med gällande förordningskrav
<i>säkerhetskontroll</i>	utnyttjande av tekniska eller andra metoder avsedda att identifiera och/eller upptäcka förbjudna föremål
<i>säkerhetsprövning</i>	dokumenterad kontroll av en persons identitet, inbegripet ett eventuellt kriminellt förflutet, som ingår i bedömningen av en persons lämplighet.

Säkerhetsgodkännande

5 § Ett EDD-företag ska ha ett säkerhetsgodkännande och en utsedd säkerhetsansvarig person som har godkänts av Transportstyrelsen. En ansökan om godkännande ska skickas till Transportstyrelsen och den ska innehålla

1. ett säkerhetsprogram som beskriver hur EDD-företaget omhändertar kraven enligt dessa föreskrifter och en beskrivning av den interna kvalitetskontrollen, och
2. namn och meritförteckning för den person som föreslås som säkerhetsansvarig.

6 § Ett EDD-företag ska säkerställa att ett säkerhetsprogram utformas och hanteras enligt följande:

Utdrag ur artikel 14 i förordning (EG) nr 300/2008

1. Varje verksamhetsutövare som enligt det nationella säkerhetsprogram för civil luftfart som avses i artikel 10 är skyldig att tillämpa standarder för luftfartsskydd ska utarbeta, tillämpa och upprätthålla ett säkerhetsprogram. Programmet ska innehålla en beskrivning av de metoder och förfaranden som verksamhetsutövaren ska tillämpa för sin verksamhet i en medlemsstat för att där följa det nationella säkerhetsprogrammet för civil luftfart. Programmet ska innehålla bestämmelser om intern kvalitetskontroll med en beskrivning av hur verksamhetsutövaren själv ska övervaka att dessa metoder och förfaranden efterlevs.

7 § Säkerhetsprogrammet ska även innehålla en beskrivning av hur EDD-företaget utbildar EDD-team.

Utbildning kan genomföras

1. i egen regi av EDD-företagets egna instruktörer som är certifierade i enlighet med dessa föreskrifter, eller
2. av andra instruktörer som är certifierade av Transportstyrelsen eller behörig myndighet i en annan medlemsstat.

8 § Den interna kvalitetskontrollen ska kunna identifiera avvikelser från det egna säkerhetsprogrammet och beskriva hur verksamheten följs upp.

9 § Ett säkerhetsgodkännande kan begränsas eller återkallas om kraven avseende luftfartsskyddet inte uppfylls. Ett säkerhetsgodkännande kan också återkallas om EDD-företaget inte längre bedriver en verksamhet som omfattas av kraven i dessa föreskrifter.

Organisation och ansvar

10 § En säkerhetsansvarig person ska ha ansvar och befogenheter som säkerställer genomförande, efterlevnad, uppdatering och kvalitetskontroll av de åtgärder som krävs enligt det nationella säkerhetsprogrammet.

11 § Ett EDD-företag ska informera Transportstyrelsen om större förändringar i organisationen som kan ha betydelse för luftfartsskyddet.

Instruktörer

Certifiering

12 § En instruktör ska vara certifierad av Transportstyrelsen.

En instruktör ska vara verksam i en organisation som utbildar EDD-team.

13 § Den som ska certifieras som instruktör ska ha ansvar för att utforma och genomföra utbildningar av EDD-team.

14 § En instruktör ska enligt 13 § ansvara för att

1. utbildningsprogrammet och kursinnehållet utformas i enlighet med gällande föreskrifter,
2. utbildningsprogrammet omfattas av kvalitetskontroll,
3. andra personer än instruktören som deltar i genomförandet av utbildningen har rätt kompetens, och
4. utbildningen resulterar i rätt kompetens.

15 § En ansökan om certifiering av en instruktör ska skickas till Transportstyrelsen. Ansökan ska innehålla

1. namn och personuppgifter för den instruktör som ansökan avser,
2. organisationens namn, adress och organisationsnummer,
3. en beskrivning av personens uppgifter i organisationen,
4. en meritförteckning innehållande relevant utbildning och kompetens, och
5. utbildningsprogrammet.

16 § En instruktör som ska certifieras ska med godkänt resultat ha genomgått en utbildning som erbjuds av en utbildningsorganisation som har godkänts av Transportstyrelsen eller en behörig myndighet i en annan medlemsstat.

17 § För att bibehålla sin certifiering ska instruktören delta i den utbildning som Transportstyrelsen erbjuder, eller en utbildning som har godkänts av densamma, minst en gång per år.

18 § Transportstyrelsen kan begränsa eller återkalla en certifiering av en instruktör om den utbildning som instruktören erbjuder inte ger önskad kompetens eller om instruktören inte i övrigt uppfyller kraven i dessa föreskrifter.

Utbildningsprogram

19 § En certifierad instruktör ska tillämpa ett utbildningsprogram som omfattar kraven enligt dessa föreskrifter.

Utbildningsprogrammet ska beskriva

1. innehållet i respektive utbildning,
2. tidplan och upplägg för genomförande, och
3. hur kvalitetskontroller av utbildningen genomförs.

20 § Utbildningsprogrammet ska omfattas av interna kvalitetskontroller.

Kompetenskrav för instruktörer

21 § För att kunna certifieras ska en instruktör ha följande kompetenser:

Utdrag ur bilagan till förordning (EU) nr 185/2010

11.2.2 Grundutbildning [...]:

- a) *Kunskap om tidigare olagliga handlingar riktade mot den civila luftfarten, terroristattacker och aktuella hot.*
- b) *Kunskap om den lagstiftning som styr luftfartsskyddet.*

c) *Kunskap om luftfartsskyddets mål och organisation, bland annat vilka skyldigheter och vilket ansvar de personer som genomför säkerhetsåtgärder har.*

[...]

g) *Kunskap om rapporteringsförfaranden.*

h) *Förmåga att identifiera förbjudna föremål.*

i) *Förmåga att på lämpligt sätt reagera på säkerhetsrelaterade incidenter.*

j) *Kunskap om hur mänskligt beteende och reaktioner kan påverka säkerheten.*

k) *Förmåga att kommunicera på ett entydigt och säkert sätt.*

11.5.5 [...]kunskap om arbetssituationen inom luftfartsskyddet samt kunskap och kompetens på följande områden:

a) *Instruktionsteknik.*

b) *De säkerhetsåtgärder som ska läras ut.*

Allmänna råd

Allmänna råd till punkt 11.2.2 finns i bilaga 1.

Kompetenskrav och standarder för EDD-team

22 § Ett EDD-team ska uppfylla följande allmänna krav:

Utdrag ur bilagan till förordning (EU) nr 185/2010

12.9.2.5 En sprängämnesshund som används för säkerhetskontroll genom spårning av sprängämnen ska vara försedd med unik identifieringsmärkning.

12.9.2.6 När en sprängämnesshund utför sprängämnesspårning ska den alltid åtföljas av den hundförare som godkänts för att arbeta med den sprängämnesshunden.

12.9.2.7 En sprängämnesshund som är godkänd för frisökmetod får endast ha en hundförare. En hundförare kan godkännas som förare för högst två sprängämnesshundar.

12.9.2.8 En sprängämnesshund som är godkänd för REST-metod får ha högst två hundförare.

23 § Ett EDD-team ska uppfylla följande krav avseende att spåra och markera sprängämnen:

Utdrag ur bilagan till förordning (EU) nr 185/2010

12.9.1.1 En sprängämnesshund (EDD) ska kunna spåra och markera en angiven mängd eller en högre än angiven mängd sprängämne.

12.9.1.2 Spårningen ska kunna ske oberoende av sprängämnenas form, placering och läge.

12.9.1.3 När en sprängämnesshund upptäcker sprängämnen enligt tillägg 12-D[...] ska den slå larm genom passiv markering.

Tillägg 12-D enligt punkt 12.9.1.3 i utdraget kan fås från Transportstyrelsen.

24 § Ett EDD-team ska uppfylla följande prestandakrav:

Utdrag ur bilagan till förordning (EU) nr 185/2010

12.9.2.1 Prestandakraven för en sprängämnesshund fastställs i tillägg 12-D [...].

12.9.2.2 Ett EDD-team som används för säkerhetskontroll av personer, kabinbagage, föremål som medförs av andra personer än passagerare, fordon, luftfartyg, förnödenheter för användning ombord och varuleveranser till flygplatsen samt behörighetsområden på en flygplats ska uppfylla standard 1.

12.9.2.3 Ett EDD-team som används för säkerhetskontroll av lastrumsbagage, flygföretagens post och materiel, frakt och post ska uppfylla standard 2.

12.9.2.4 Ett EDD-team med godkännande för spårning av sprängämnen och som använder REST-metoden (Remote Explosive Scent Tracing) får endast användas för säkerhetskontroll av frakt, men inte för säkerhetskontroll av andra områden som omfattas av standard 2.

Tillägg 12-D enligt punkt 12.9.2.1 i utdraget kan fås från Transportstyrelsen.

Utbildningskrav för EDD-team

Allmänna utbildningskrav

25 § Utbildningen av ett EDD-team ska uppfylla följande krav:

Utdrag ur bilagan till förordning (EU) nr 185/2010

12.9.3.1 Utbildningen av ett EDD-team ska omfatta teori, arbets-specifik utbildning och praktik på arbetsplatsen.

12.9.3.4 Hundar som tränas för sprängämnesspårning ska uteslutande tränas och användas för denna uppgift.

12.9.3.5 Under utbildningen ska träningshjälpmedel som representerar sprängämnen användas.

12.9.3.6 Alla personer som hanterar träningshjälpmedel ska ges utbildning i hur kontaminering undviks.

26 § Grundutbildningen av ett EDD-team ska utföras under ansvar av en certifierad instruktör.

Grundutbildning

27 § Grundutbildningen av ett EDD-team som används för säkerhetskontroll med frisökmetoden eller REST-metoden ska uppfylla följande krav:

Utdrag ur bilagan till förordning (EU) nr 185/2010

12.9.3.8 [...] grundutbildningen för ett EDD-team ska omfatta praktisk utbildning i den avsedda arbetsmiljön.

28 § *Sekretess*

29 § *Sekretess*

30 § *Sekretess*

Repetitionsutbildning

31 § Ett EDD-team ska uppfylla följande krav på repetitionsutbildning:

Utdrag ur bilagan till förordning (EU) nr 185/2010

12.9.3.9 En sprängämnesshund och dess förare ska genomgå repetitionsutbildning, både enskilt och tillsammans som ett team.

12.9.3.10 Repetitionsutbildningen ska underhålla förvärvad kompetens enligt grundutbildningskraven samt sådan kompetens som förvärvats i enlighet med utvecklingen inom luftfartsskyddet.

12.9.3.11 Repetitionsutbildningen för ett EDD-team ska genomföras minst var sjätte vecka. Repetitionsutbildningen ska omfatta minst fyra timmar per sexveckorsperiod.

12.9.3.12 Punkt 11 ska inte tillämpas när en sprängämnesshund minst en gång i veckan genomgår igenkänningsträning för alla de ämnen som förtecknas i tillägg 12-D[...].

Tillägg 12-D enligt punkt 12.9.3.12 i utdraget kan fås från Transportstyrelsen.

Operativ träning

32 § Ett EDD-företag ska uppfylla följande krav på kontinuerlig operativ träning för certifierade sprängämnesshundar som används i verksamheten:

Utdrag ur bilagan till förordning (EU) nr 185/2010

12.9.3.14 En sprängämnesshund som används för säkerhetskontroll ska genomgå praktisk utbildning i syfte att säkerställa att den uppfyller prestandakraven enligt tillägg 12-D [..]

12.9.3.15 Den praktiska utbildningen ska ske kontinuerligt och slumpmässigt under hela den period som hunden är i tjänst, och ska mäta sprängämness hundens prestanda med hjälp av godkända träningshjälpmedel.

Tillägg 12-D enligt punkt 12.9.3.14 i utdraget kan fås från Transportstyrelsen.

Dokumentation av utbildning

33 § Ett EDD-företag ska dokumentera utbildning av EDD-team enligt följande:

Utdrag ur bilagan till förordning (EU) nr 185/2010

12.9.3.13 All grundutbildning och repetitionsutbildning ska dokumenteras både för sprängämness hund och dess förare och ska finnas tillgänglig under hela anställningsavtalets löptid; den ska på begäran ställas till den behöriga myndighetens förfogande.

Kvalitetskontroll

34 § Kvalitetskontrollen av ett EDD-team ska uppfylla följande krav:

Utdrag ur bilagan till förordning (EU) nr 185/2010

12.9.5.1 EDD-teamet ska omfattas av de åtgärder för kvalitetskontroll som fastställs i tillägg 12-G [...].

Tillägg 12-G enligt punkt 12.9.5.1 i utdraget finns i bilaga 2.

35 § För att uppfylla kravet avseende extern kvalitetskontroll enligt bilaga 2 punkt 2 ska tester av ett EDD-team anmälas till Transportstyrelsen senast 14 dagar i förväg. Transportstyrelsen kan delta i en sådan kontroll eller begära in skriftlig dokumentation av resultatet av en genomförd kvalitetskontroll.

36 § Testprotokollet som ska användas för kvalitetskontroller enligt bilaga 2 punkt 5 ska ingå som en del i EDD-företagets säkerhetsprogram.

Certifiering av EDD-team

Allmänt

37 § Ett EDD-team ska certifieras av Transportstyrelsen eller av en behörig myndighet i en annan medlemsstat för att få användas för säkerhetskontroll med hjälp av frisökmetod eller REST-metod. Dessutom gäller följande:

Utdrag ur bilagan till förordning (EU) nr 185/2010

12.9.1.4 En sprängämness hund och dess förare (EDD-team) kan användas för säkerhetskontroll förutsatt att de både har godkänts var för sig och tillsammans som ett team.

12.9.1.5 En sprängämnesshund och dess förare ska genomgå grundutbildning och repetitionsutbildning så att kompetens förvärvas och underhålls och, när så krävs, ny kompetens förvärvas.

12.9.1.6 För att få godkännande ska ett EDD-team, bestående av en sprängämnesshund och dess förare, ha genomgått och klarat en utbildning.

Förfaranden för certifiering

38 § Följande ska säkerställas vid certifieringen:

Utdrag ur bilagan till förordning (EU) nr 185/2010

12.9.4.1 [...] förfarandet ska garantera att följande kompetenser kontrolleras och mäts:

- a) Sprängämnesshundens förmåga att uppfylla de krav avseende spårningsprestanda som fastställs i tillägg 12-D till ett separat kommissionsbeslut.
- b) Sprängämnesshundens förmåga att ge passiv respons vid förekomst av sprängämnen.
- c) Sprängämnesshundens och dess förares förmåga att arbeta effektivt som ett team.
- d) Förarens förmåga att korrekt leda sprängämnesshunden samt på lämpligt sätt tolka och reagera på sprängämnesshundens reaktion vid förekomst av sprängämnen.

12.9.4.2 [...] förfarandet ska simulera vart och ett av de arbetsområden inom vilka EDD-teamet kommer att arbeta.

12.9.4.3 EDD-teamet ska ha klarat och fullbordat utbildningen inom vart och ett av de områden som ansökan om godkännande avser.

12.9.4.4 [...] förfarandena ska genomföras i enlighet med tillägg 12-E och 12-F [...].

Tillägg 12-D enligt punkt 12.9.4.1 i utdraget kan fås från Transportstyrelsen. Tillägg 12-E enligt punkt 12.9.4.4 i utdraget finns i bilaga 3. Tillägg 12-F enligt punkt 12.9.4.4 i utdraget finns i bilaga 4.

Metoder för säkerhetskontroll

39 § *Sekretess*

40 § Vid användning av REST-metoden ska den tekniska utrustningen, provtagningsmetoderna, lokalen som används för analys och personalen som utför provtagningen ha godkänts av Transportstyrelsen.

Säkerhetsprövning

41 § Bestämmelser om säkerhetsprövning finns i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2011:57) om säkerhetsprövning och kompetenskrav – luftfartsskydd.

Undantag

42 § Transportstyrelsen kan medge undantag från dessa föreskrifter.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 30 november 2013.

2. Ett EDD-företag som vid ikraftträdandet av dessa föreskrifter tillhandahåller tjänster med EDD-team som är certifierade av en behörig myndighet i en annan medlemsstat ska senast den 1 april 2014 ha ett säkerhetsgodkännande enligt dessa föreskrifter.

På Transportstyrelsens vägnar

JACOB GRAMENIUS

Annika Ramstedt
(Sjö- och luftfartsavdelningen)

Bilaga 1. Allmänna råd till 21 §

11.2.2. Grundutbildning

a) *Kunskap om tidigare olagliga handlingar riktade mot den civila luftfarten, terroristattacker och aktuella hot*

Utbildningen bör omfatta olika typer av inträffade händelser med tyngdpunkt på om något har inträffat i närtid. Ett urval av händelser bör innefatta olika typer av tillvägagångssätt, metoder och exempel på gärningsmän. En koppling mellan händelser som har inträffat och olika åtgärder som vidtagits som en följd av dessa bör också framgå.

b) *Kunskap om den lagstiftning som styr luftfartsskyddet:*

Utbildningen bör omfatta följande och resultera i en förståelse för sambandet mellan internationell lagstiftning och regelverket på nationell nivå:

- ICAO Annex 17,
- EU-förordningskrav,
- nationella säkerhetsprogrammet (NASP), och
- lag (2004:1100) om luftfartsskydd.

När det gäller det nationella säkerhetsprogrammet bör utbildningen resultera i en övergripande kännedom om programmets utformning, vilka som omfattas samt Transportstyrelsens ansvar för programmet.

c) *Kunskap om luftfartsskyddets mål och organisation, bland annat vilka skyldigheter och vilket ansvar de personer som genomför säkerhetsåtgärder har:*

Utbildningen bör omfatta en beskrivning av målsättningen med luftfartsskyddet, d.v.s. att förhindra att den civila luftfarten utsätts för olagliga handlingar samt vilka medel som står till buds för att uppnå denna målsättning (åtgärder, mänskliga och materiella resurser). Man bör även ta upp vad som utgör olagliga handlingar. Utbildningen bör resultera i en förståelse för hur olika åtgärder inom olika områden sammantaget ska medverka till att förhindra olagliga handlingar.

Vidare bör Transportstyrelsens roll och ansvar beskrivas, d.v.s. att myndigheten ansvarar för det nationella säkerhetsprogrammet och utför verksamhetskontroller, och de olika metoder som används bör nämnas. Det bör också framgå att EU-kommissionen kan utföra inspektioner både av Transportstyrelsen som ansvarig myndighet och av de verksamhetsutövare som omfattas av det nationella säkerhetsprogrammet.

g) *Kunskap om rapporteringsförfaranden:*

Utbildningen bör omfatta de procedurer som finns för rapportering för den aktuella personalkategorin (nationellt och lokalt); när rapportering ska ske, vem som ansvarar, vad som ska ingå i en rapport och vem som är mottagare.

h) Förmåga att identifiera förbjudna föremål:

Utbildningen bör omfatta olika kategorier av förbjudna föremål och visa hur dessa kan se ut, med tyngdpunkt på vapen och explosiva anordningar.

j) Kunskap om hur mänskligt beteende och reaktioner kan påverka säkerheten:

Utbildningen bör på ett övergripande plan omfatta faktorer som kan påverka arbetet i säkerhetskontrollen, exempelvis olika tekniker för att distrahera kontrollanter, inverkan av trötthet, sjukdom samt samspelet mellan människa och teknisk utrustning.

k) Förmåga att kommunicera på ett entydigt och säkert sätt:

Utbildningen bör omfatta hur man ska ge instruktioner på ett tydligt men tillmötesgående sätt, exempelvis till passagerare. Det bör också framgå hur en kontrollant på ett klart och tydligt sätt rapporterar en inträffad händelse eller något annat till kollegor, chefer eller andra personer.

Bilaga 2. Kvalitetskontroll

Sekretess

Bilaga 3. Process för godkännande

Sekretess

Bilaga 4. Testområden och krav för tester i samband med godkännande.

Sekretess

Bilaga 5. Frisök-EDD - standarder för metoder

Sekretess

Bilaga 6. REST-EDD - standarder för metoder

Sekretess